

Om hiv og aids – til pårørende

Denne folder er beregnet til hiv-smittede, der ønsker, at deres pårørende får information om hiv, aids og sikker sex. Folderen indgår i serien Hiv, liv og behandling, hvor hver folder beskriver forskellige problemstillinger, man kan komme ud for som hiv-smittet. I serien findes der foldere om bl.a. behandlingsstart, krop og psyke, sociale rettigheder samt kærlighed, parforhold og sex.

Hiv-Danmark er patientforening for hiv-smittede og pårørende i Danmark. Foreningen tilbyder rådgivning til hiv-smittede og pårørende over hele landet, arrangerer kurser, seminarer, selvhjælpsgrupper, og den har væresteder i København og Århus. Du kan læse mere om foreningens tilbud på hjemmesiden www.hiv-danmark.dk

© Hiv-Danmark 2007, version 1

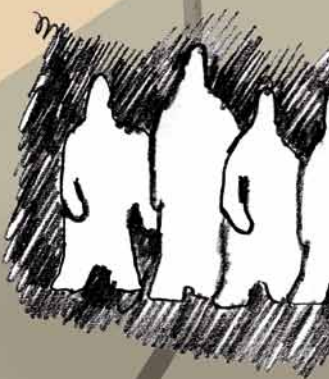
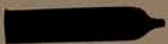
Ide og udvikling: Henrik Arildsen og Andy Grysbæk, **Tekst:** Andy Grysbæk, **Korrektur:** Henrik Lyding, **Layout:** Krogh & Co Designbureau, **Illustration:** Lene Perez, **Tryk:** Basistryk. **Hiv-Danmark takker:** Overlæge Lars Nørgaard Nielsen og afdelingslæge Nina Weis for lægefaglig bistand. Alle hiv-smittede der har hjulpet med projektet. GlaxoSmithKline som har givet Hiv-Danmark penge, så projektet kunne gennemføres.

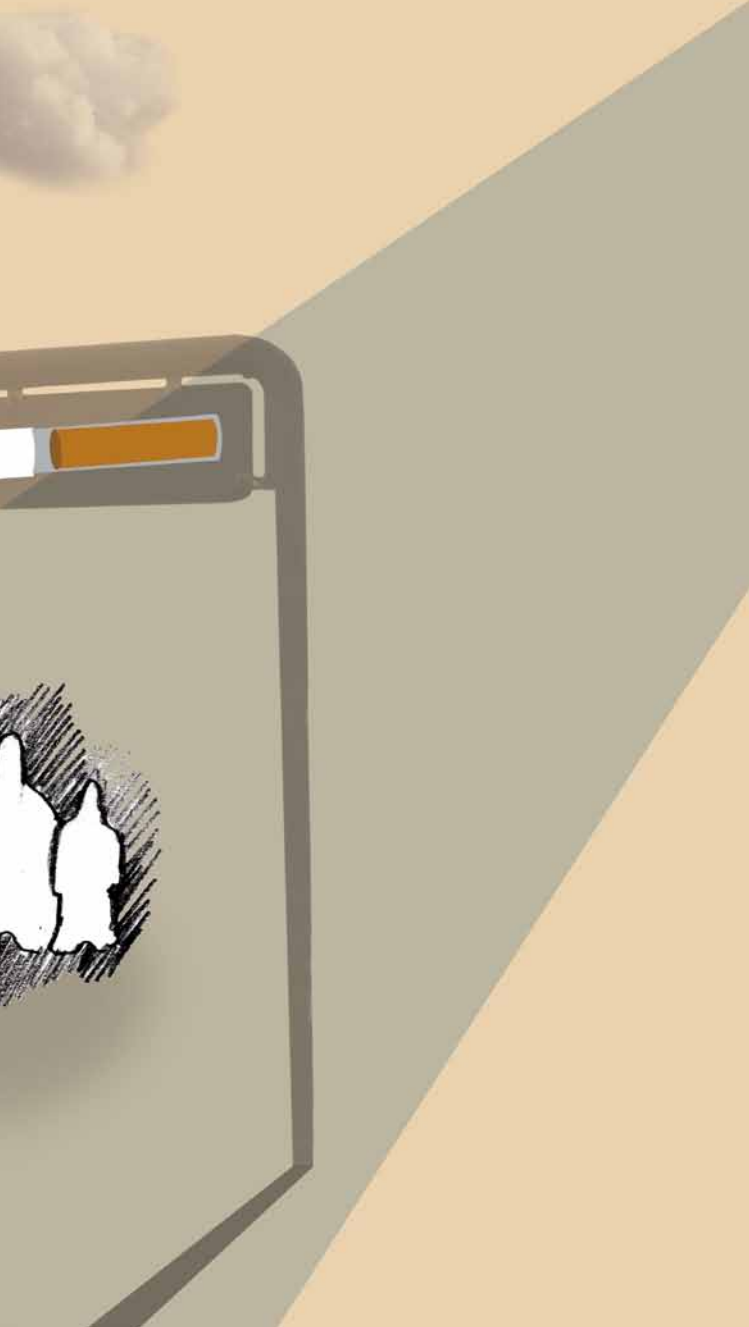
Pårørende

Du har formentlig fået denne folder, fordi du kender en person, der ønsker, at du skal have information om hiv og aids, fordi vedkommende selv er smittet med hiv (human immundefekt virus). Først i folderen finder du generel information om sygdommen, hvordan den smitter og ikke mindst, hvordan den ikke smitter. Der er også afsnit, som er skrevet specielt til familie, kæreste og arbejdskolleger.

AIDS

HIV

Hvad er hiv?

Hiv er et virus, der angriber immunforsvaret hos de mennesker, der bliver smittet. Det sker ved, at virusset placerer sit eget arvemateriale i nogle celler, som er en vigtig del af kroppens immunforsvar. Disse celler ville normalt producere nye celler til immunforsvaret, men fordi hiv har placeret sit arvemateriale i cellen, vil cellen i stedet lave nyt hiv-virus.

Efterhånden som flere og flere af immunforsvarets celler er optaget af at producere nyt hiv-virus, vil immunforsvaret have færre celler til rådighed.

Når immunforsvaret er nedbrudt af hiv, har sygdomme og infektioner frit spil.

Hiv er en forkortelse for Human Immundefekt Virus. Human betyder, at det angriber mennesker. Immundefekt fortæller hvilken skade, virus gør - nemlig at ødelægge immunforsvaret. Endelig fortæller ordet Virus, hvilken type "angriber" hiv er, nemlig en virus og ikke f.eks. en bakterie. Når man er smittet med hiv, siger man, at man er hiv-positiv.

Hvad er aids

Aids er betegnelsen for en række bestemte infektioner og kræftformer, der især rammer hiv-smittede. Disse sygdomme er ikke farlige for mennesker med et sundt immunforsvar, men for hiv-smittede kan de være meget alvorlige.

Den nye medicinske behandling har gjort, at færre hiv-smittede får en af de sygdomme, som giver diagnosen aids.

Aids er en forkortelse for Acquired Immune-Deficiency Syndrome. På dansk hedder det Erhvervet ImmunDefekt Syndrom. Erhvervet, fordi det er noget, man bliver smittet med og ikke noget, der er medfødt (børn, smittet ved fødslen af hiv-smittede mødre er en undtagelse). Immundefekt, fordi virus skader immunforsvaret. Og endelig Syndrom, fordi aids er en samling forskellige sygdomme, som alle skyldes, at immunforsvaret er blevet ødelagt på grund af hiv.

Hvordan smitter hiv?

Hiv smitter kun gennem blod, skedeseekret, sædvæske, præperm og modermælk. Disse kropsvæsker indeholder så koncentrerede mængder af hiv-virus, at de kan overføre smitte.

Hiv skal direkte ind i blodbanen, for at der kan ske overførsel af smitte. Det kan ske ved at:

- have samleje uden kondom
- dele sprøjte med en hiv-smittet
- smitten overføres fra mor til barn under fødslen
- den hiv-smittede mor ammer sit barn
- modtage behandling med blodtransfusion eller blodprodukter i lande, hvor blodprodukter ikke undersøges for hiv
- sundhedspersonale stikker eller skærer sig med inficeret udstyr

Risikoen for at blive smittet med hiv gennem oralsex er meget lille. Det er den, fordi det er vanskeligt at blive smittet gennem mundens slimhinde, og fordi hiv ikke smitter gennem spyt. Men der er en lille risiko, fordi der er hiv i både sæd, skedevæske og blod.

Kilde: Sundhedsstyrelsen

Der er hiv i alle kropsvæsker hos en hiv-smittet, men det er kun blod, skedeseekret, sædvæske, præperm og modermælk, der indeholder virus nok til, at man kan blive smittet.

Hvad kan man gøre uden at blive smittet?

Hiv smitter ikke ved almindelig social kontakt, kys, kram og knus samt ved at dele toilet eller ved at drikke af samme kop, og hiv kan ikke overføres af insekter eller dyr.

Man kan ikke blive smittet med hiv, hvis man ikke har været i kontakt med blod, sædvæske eller skedesekret fra en hiv-positiv. For at blive smittet, skal der være en del virus til stede, og det skal direkte ind i blodbanen. I praksis vil det sige, at man skal dyrke usikker sex eller have sprøjtet en af disse kropsvæsker direkte ind i blodåren.

Kan man behandle hiv?

Det har været muligt at behandle hiv siden 1987, hvor den første slags hiv-medicin blev taget i brug, og der er siden kommet flere slags medicin til. Behandlingen blev mere effektiv i 1996, hvor man fandt ud af at kombinere forskellige typer hiv-medicin, der angriber virusproduktionen på forskellige måder.

Behandlingen hæmmer produktionen af virus, så nedbrydningen af immunforsvaret mindskes, og den hiv-smittedes liv forlænges med adskillige år – men man kan stadig ikke helbrede hiv.

En dansk undersøgelse viser, at den medicinske udvikling har gjort, at hiv ikke længere er den dødsdom, som sygdommen var tidligere. Ifølge lægerne kan en 25-årig, der lige er blevet hiv-smittet, regne med at leve, til vedkommende bliver 64 år.

Har behandlingen bivirkninger?

Der kan være bivirkninger ved behandlingen. De kan variere fra person til person, og de kan både opstå umiddelbart i forbindelse med behandlingen, og de kan komme senere. De umiddelbare bivirkninger kan f.eks. være svimmelhed, kvalme, træthed eller diarre, og på længere sigt kan der være lidt større risiko for diabetes type II (gammelmandssukkersyge) og blodpropper.

Hvorfor er det svært at være åben?

Diskrimination og fordomme er desværre en del af dagligdagen for mange hiv-smittede. Der er i den danske befolkning stor mangel på viden om, hvordan hiv smitter – og ikke mindst hvordan det ikke smitter – og det kan føre til diskrimination og fordomme. Frygten for diskrimination afholder mange hiv-smittede fra at være åbne om deres sygdom, og dermed er de afskåret fra den omsorg og hjælp, man har brug for, når man lider af en livstruende sygdom.

Til familie, venner og kolleger

Der kan være mange følelser forbundet med at få at vide, at en, man holder af, er smittet med en farlig sygdom. Selvfølgelig bliver man chokeret og skal have tid til at vænne sig til tanken. Senere begynder spørgsmålene at rejse sig. Hvad sker der nu? Hvad kan jeg gøre? Det er kun dig, der ved lige præcis, hvordan du har det.

Din situation er speciel. En, du kender, har vist dig en særlig tillid. Det er ikke let at fortælle andre, at man er smittet med hiv. Særligt ikke én, som står én nær. Du vil sikkert gerne gøre alt for den, der er smittet, men har også selv en masse tanker og spørgsmål. Her kan det være godt at have én at dele det med, så der også er en, som passer på dig. Hvis du er alene med det, kan du spørge, om du må få lov til at dele din viden med en anden.

Der er ikke nogen risiko for at blive smittet med hiv ved at være sammen med en hiv-smittet, så det er vigtigt, at I omgås, som I altid har gjort. Det er ikke sikkert, du selv lægger mærke til det, men som hiv-smittet fanger man hurtigt, hvis der sker ændringer i den måde, I er sammen på.

Til partneren

Det er en udfordring at være ikke-smittet og leve sammen med en hiv-smittet partner. For nogle hiv-smittede ændrer lysten til sex sig – specielt i begyndelsen, hvor der er masser af andre ting at tænke på. Hvis lysten kommer tilbage, kan der komme en overdreven angst for at smitte partneren, så vedkommende skal gå igennem de samme ting.

Som ikke-smittet kan du sætte dig grundigt ind i, hvordan hiv smitter og ikke mindst, hvordan det ikke smitter, så du ved, hvad du kan seksuelt, og hvad du ikke kan. Det er også vigtigt, at du fortæller om dine lyster og dine begrænsninger.

En hiv-diagnose kan også påvirke din partner psykisk, så han eller hun ikke har det samme overskud, som han eller hun ellers ville have. Her er det vigtigt, at du er der som den trøstende – men også tør tale om dine tanker eller bekymringer.

Som partner til en hiv-smittet kan du også få støtte og vejledning i Hiv-Danmarks rådgivning, ligesom din kæreste kan det. I også bruge rådgivningen sammen, hvis I ikke rigtigt kan få talt sammen.

Her kan du få information og rådgivning

Kontaktpersoner på hospitalet

Læge

Sygeplejerske

Socialrådgiver

Psykolog

Sekretær

Projektsygeplejerske

Hiv-Danmark er en forening for hiv-smittede og pårørende i Danmark, og her kan du få personlig rådgivning om de psykiske og sociale sider af hiv. Du behøver ikke være medlem for at få rådgivning, men det er nødvendigt at bestille tid. www.hiv-danmark.dk

Rådgivning Øst – Sjælland

Skindergade 44, 1. sal

1159 København K

Tlf. 33 32 58 60

Mandag til torsdag kl. 10-14

Rådgivning Vest – Fyn og Jylland

Kannikegade 18

8000 Århus C

Tlf. 70 22 58 68

Mandag til torsdag bedst kl. 9.30-14.30

AIDS-Linien er en anonym telefon- og chatrådgivning, hvor du kan få svar på spørgsmål om kønssygdomme, hiv, aids og sikker sex.

Tlf. 33 91 11 19. Telefonerne er åbne alle hverdage kl. 9-23 og weekender samt helligdage kl. 11-18. Chattens åbningstider finder du på www.aids-linien.dk

www.hiv.dk er en fælles internetportal for alle organisationer, som arbejder med hiv og aids i Danmark. Her finder du links og beskrivelser for de enkelte organisationer.

